

DE VISCHHANDEL

MAANDELIJSCH TIJDSCHRIFT. VERSCHIJNT DEN TWEEDEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND. ORGAAN VAN DEN SECTOR "HANDEL EN DISTRIBUTIE" BIJ DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE, GERICHT TOT AL DE VICHHANDELAARS EN TOT DE GROSSIERS IN VISCH EN VISSCHERIJPRODUCTEN. LEDEN VAN DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE.

HANDEL
DISTRIBUTIE

DIRECTIE: D' WILLEM MELIS EN D' IVAN DENIS. BEHEER EN REDACTIE: HOPSTRAAT, 47, BRUSSEL. POSTREKENING: NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE, PERS- EN PROPAGANDADIENST, N° 911.91. ABONNEMENTSPRIJS TOT EINDE 1943: 31 FR. DRUKKER: IMIFI, HOPSTRAAT, 47, BRUSSEL. CLICHEERDER: HUYGHENS, ONDERWIJSSTRAAT, 57, ANDERLECHT.

MEDEDEELINGEN

IN DE N. L. V. C. EEN BALANS

De Nationale Landbouw en Voedingscorporatie bestaat drie jaar. Te dezer gelegenheid werd in het Paleis van Schoone Kunsten, te Brussel, een plechtige vergadering gehouden waarop het woord werd gevoerd door dhr. De Winter, Secretaris-Generaal, dhr. Piet Meuwissen, Corportatieleider en Mr. Melis, Hoofd-directeur van den Dienst van Pers en Propaganda bij de N.L.V.C. Alhoewel de dagbladen deze redevoeringen uitvoerig hebben gepubliceerd, meenen wij onze lezers de belangrijkste delen er van onder oogen te moeten brengen daar zij getuigenis afleggen van den zeer realistischen kijk van wege de overheidspersonen die gelast zijn met de zorg om onze dagelijksche hete brood.

Dhr. Secretaris-Generaal De Winter maakte de koel beredeneerde balans op van wat de eigen bodem na taale inspanning heeft voortgebracht er nadrukkelijk op wijzend dat de door ons geteelde producten ons omzeggens gansch ten goede komen.

De spreker herinnerde er aan, hoe wij de twaalf afgelopen maanden, dank zij de uitbreiding van de broodgraanteelt, er stilaan in geslaagd zijn onze eigen behoeften te dekken. De met broodgraan beteelde oppervlakte steeg zelfs van 342.000 ha in 1942 tot 376.000 ha dit jaar. En dank daaraan hebben de bevoegde instanties het broodrantsoen van 225 gr. op 250 gr. per dag kunnen opvoeren.

Ook voor de aardappelquaestie kunnen wij op bevredigende resultaten wijzen. Nadat reeds 105.000 ton vroege aardappelen werden bedield (tegenover slechts 68.000 verleden jaar) zullen 1.133.000 contracten, voor 3 miljoen 285.000 personen worden uitgevoerd.

Maar in zake vleesch is de toestand minder gunstig. Rond de maand Mei werd op den weg van inkrimping, opzuivering en aanpassing van onzen veestapel, een stadium bereikt dat niet mag overschreden worden, zonder den melkveestapel aan te tasten. Daarom moest het dagelijksch vleeschrantsoen van 30 op 20 gr worden teruggebracht en er is geen hoop dat dit terug kan worden vermeerderd, zoolang we van de buitenlandse veevoederbronnen afgesloten blijven.

De zes eerste maanden van het loopend jaar wijzen op een verhooging van 16 procent op de melkleveringen van het vorige jaar. Dit beïnvloedt zeer gunstig onze boterproductie, zoodat het boterrantsoen kon worden verhoogd. Voegen we daarbij de koolzaadcampagne die — spijt het feit dat zekere heethoofden gemeend hebben hier tegenover te moeten reageren — in niet kleine mate zal bijdragen om ons rantsoen aan vetstoffen voor den komende winter te verzekeren.

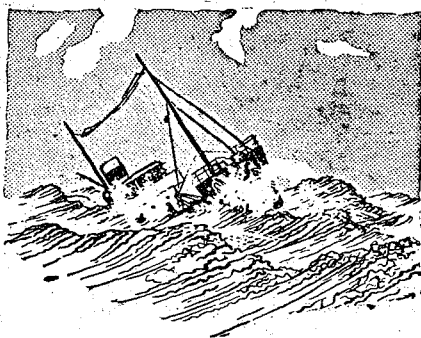
Uit de rede van den heer Piet Meuwissen onthouden wij vooral het feit dat hij met klem de vaak herhaalde bewering volgens dewelke de Corporatie schuld zou hebben aan de ontevreidenheid der gedeelingen van voedingswaren den kop indrukte. Dit is, zoo zeide de Corportatieleider, uitsluitend te wijten aan het ontbreken van een doelmatige bestraffing en vooral van een onverbiddelijke strafuitvoering, dit wil zeggen, van iets, waaraan noch het Departement van Landbouw, noch de Corporatie schuld dragen, omdat het buiten hun bevoegdheid valt.

OP BLADZIJDE 2 PUBLICEREN WIJ DE VOORNAAMSTE DEELEN UIT DEZE ZEER BELANGRIJKE REDEVOERINGEN.

Twee visschersloepen vergaan

Alweer heeft de zee slachtoffers gemaakt onder onze visschers.

Op 12 Augustus vergingen de O. 29 en de O. 33.

Op hoop van zegen!

Volgende visschers verloren het leven: de hh. Charles Geronpre, reeder-schipper; Jozef Geronpre, matroos; Edouard Westerland, jongen, allen van de O. 29; Amédée Vanbesien, schipper; René Vanbesien, matroos; Jan Roelands, motorist; Willy Fonteyne, jongen; Oscar Hillewaert, jongen, allen van de O. 33.

Op 2 September, verging de O. 99. Vijf leden van de bemanning werden gered, maar de matroos Leon Dasseville verdween in de golven.

Aan de zwaar beproefde families biedt « De Vischhandel » zijn innige deelneming aan.

Met een mosselaak op de Schelde

In de centra Brussel, Antwerpen, Gent en Luik werden in de jongste weken mosselen, afkomstig uit Nederland, verdeeld.

Zooals reeds gemeld, werd er een overeenkomst gesloten tusschen Nederland en ons land, volgens dewelke Nederland de uitvoer van 1 miljoen kg mosselen heeft toegestaan tegen aflevering van 700.000 kg Belgisch mosselzaad.

De Hoofdgroepering trof onmiddellijk maatregelen om deze mosselen zoo spoedig mogelijk en in de kortste tijdsparre in te voeren en te verdeelen.

Van 10 Augustus af werd met dezen invoer begonnen, per schip en per auto-camion. Wij hadden de gelegenheid aan boord van een zwaar bevrachte mosselaak een reisje mee te maken op de Schelde.

Wij bevonden ons te Lilloo aldaar op den stijger bij de aankomst van een achttal mosselsloepen, waarvan de lading na toezicht van de douaniers aan de Hoofdgroepering werd overgemaakt.

Dat zelfs te Lilloo, een dorp van een voorschoot groot, waarlangs in vredetijd de invoer gebeurde, het voor anker gaan van deze sloepen geen alledaagsche gebeurtenis meer is, konden wij ervaren wanneer bijna al de bewoners op den steiger stonden samengedromd.

Het spreekt van zelf dan de liefhebber van mosselen — wie zou er thans geen zijn — alle trukjes mogelijk uithaald om van den schipper een portie mosselen los te krijgen. Maar de contrôleur der Hoofdgroepering houdt een oogje in 't zeil. De vracht werd hem toevertrouwd en hij moet er op waken dat zij onder zijn hoede veilig ter bestemming komt. Voorwaar een lastig karwei, want de sollicitaties zijn talrijk, zelfs gedurende de vaart op de rivieren, waar schippers in roeibooten den baas van de mosselschuit komen pramen om een portie. Vroeger was het de gewoonte dat de mosselschipper iedereen die zijn sloep aandeed een portie bezorgde, maar zou men in den huidige tijd ingaan op de sollicitanten, dan zou de sloep leeg zijn vooraleer haar bestemming te bereiken. Van mosselenbedeeling zou er natuurlijk geen spraak meer zijn. Wij zullen nog wel de gelegenheid krijgen in een eerstvolgende nummer enkele pertinente beschouwingen aan dezen mosseleninvoer vast te knopen, die, zeggen wij het reeds nu, dank zij de maatregelen getroffen door de Hoofdgroepering, een normaal verloop heeft gekregen.

Benevens het vervoer per schip, werden over Boekhout en Putte per auto-camion het saldo van 1 miljoen kg in het land gebracht. Op deze plaatsen, evenals te Lilloo, was er strenge contrôle.

Nu ter zake. De verdeeling werd als volgt geregeld: 425.000 kg voor Brussel; 250.000 kg voor Antwerpen; 200.000 kg voor Luik en 115.000 kg voor Gent.

Voor de Vlaamsche steden werd 1/2 kg per hoofd bedield, terwijl Luik 1 kg per hoofd heeft gekregen, om reden dat de Walen tot nu toe geen mosselen werden toebedield, wanneer de Vlaamsche steden reeds verleden jaar met mosselen werden bedacht.

De verkoopprijs mag, niettegenstaande het gewichtverlies van de mosselen, zeer bevreemdend genoemd worden voor de detaillanten.

Zooals wij reeds zegden, komen wij een volgende maal op de gansche mosselquaestie nader terug en nemen wij ons voor het mechanisme van de verdeeling grondig in oogenschouw te nemen, want laat ons verhoopen dat moeizame onderhandelingen tot den invoer van een nieuw contingent « Hollandische mosselen » zullen leiden.

Vischpasta uit Nederland

Wij vernemen dat door bemiddeling van de vischcentrale der Hoofdgroepering weldra 600.000 blikken vischpasta uit Nederland zullen ingevoerd worden.

De vischpasta is van zeer goede kwaliteit en zal vermoedelijk over een veertiental dagen in de Brusselsche agglomeratie worden verdeeld.

Verdeeling der grondstoffen

De Corporatie en de Hoofdgroepering hebben in de acht eerste maanden van het jaar vrij belangrijke hoeveelheden grondstoffen, o.a. papier, karton, ijzerhoudende producten, brandstof, alsmede zout en recipienten, verdeeld.

Tijdens het eerste semester 1943 ontvingen de verwerkers o.a. 877.350 kg zout en 200.000 bokalen. Er blijft nog deze bokalen te vullen tot groote voldoening van de verbruikers.

Kaarsen uit walvischtraan

Uit Portugal wordt gemeld dat, op het eiland Madeira, de fabricage werd aangevat van kaarsen uit traan van potvisschen. Aangezien de electrificatie op Madeira nog veel te wenschen overlaat, moet men zich op het platteland veelal van petroleumlampen bedienen. Ten aanzien van de olieschaarschte diende de bevolking in de jongste jaren, haar toevlucht te nemen tot pijnboomsapen zoodat de kaarsen hier zeer welkom zullen zijn. In verband hiermede vragen sommige visschers van onze kust zich af of er ook niets uit haring zou kunnen getrokken worden... Natuurlijk wanneer de oorlogsgruwel zal voorbij zijn.

Netten uit celwol

Binnen kort zal men in Noorwegen proeven nemen met het herstellen van vischnetten met celwol. Ook in Duitschland werden soortgelijke proeven genomen. Deze proeven hadden plaats zoowel in zoet- als in zeewater maar zij gaven geen voldoening doordat de celwol niet voldoende bestand was tegen het water en ook omdat de netten niet duurzaam waren.

De proefnemingen werden nochtans voortgezet en, in den laatsten tijd, werden betere resultaten geboekt. Toch ondervindt men nog moeilijkheden betreffende het weerstandsvermogen tegen het water zoodat, praktisch gesproken, de bekomen uitslagen nog niet doorslaggevend zijn.

Men kan zich afvragen of men in Noorwegen betere resultaten zal bekomen.

Uitreiking der vergunningen

De vergunningen voor de producenten (visschers, reeders) zijn reeds alle uitgereikt, ook deze die ten achter stonden.

De vergunningen der verzenders zijn eveneens uitgedeeld, buiten een paar telaatkomers.

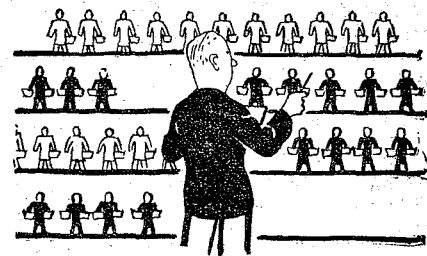
De vergunningen voor de verdeelers zullen eerstdaags toegekend worden.

Ook wordt van volgende week af een aanvang genomen met het opsturen der vergunningen der kleinhandelaars.

Gelijk men ziet loopt het werk vlug van stapel en binnen korten tijd zullen al degenen die er recht op hebben in het bezit zijn van hun vergunning.

Telling der klein- en groothandelaars

Onze lezers weten dat de Sector « Handel en Distributie » overgegaan is tot de telling van al de klein- en groothandelaars in visch. Tot

Een omvangrijk werk!

nu toe heeft de Hoofdgroepering « Visch en Visscherijproducten » 75 % van de dossiers in handen gekregen, hetgeen haar toegelaten heeft met het uitreiken van de vergunningen een aanvang te nemen.

DE DERDE VERJARING VAN DE N. L. V. C.

BALANS VAN DE ACTIVITEIT DER CORPORATIE

Zoals wij op de eerste bladzijde vermelden hebben de leidende instanties van het Ministerie van Landbouw en van de Corporatie van de plechtige vergadering ter herdenking van de derde verjaring van de N.L.V.C. gebruik gemaakt, om de balans op te maken van wat verwezenlijkt werd in zake 's land bevoorrading in voedingsmiddelen, sedert de stichting van de Corporatie.

Zoals dhr P. Melis, Hoofddirecteur van den Dienst voor Pers en Propaganda in zijn inleidend woord zegde was het de bedoeling niet aan deze vergadering eenig feestelijk karakter te geven, dat niet in éénklank zou geweest zijn met de moeilijke en bedroevende omstandigheden waarin ons land tengevolge van de oorlogsgebeurtenissen verplicht is te leven.

Uit de ervaringen van het verleden halen wij de lessen voor de toekomst. De toekomst zien wij in het licht van de doelstelling die ons bij de oprichting van de N.L.V.C. werd voorgeschreven.

Dit is, besloot dhr P. Melis, een gemeenschappelijk gewetensonderzoek.

*

REDE VAN DEN HEER DE WINTER Secretaris Generaal van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening

Op het oogenblik dat de boer de vruchten plukt van twaalf maanden zwaar werken en, in houw trouwe aan den eeuwenlang seizoenengang, reeds de grondslagen legt van een nieuwen oogst, moeten wij de balans opmaken van twaalf maanden corporatieve bedrijvigheid met het oog op de voeding en het welzijn van ons volk, en anderzijds de komende twaalf maanden reeds voorbereiden.

Nooit versagen en immer maar herbeginnen is de wet die te boere heerscht. Het graan is nog niet van het veld verdwenen, of reeds wordt, tussen de stuken in, onstoppeld en gezaaid, reeds wordt de kiem gelegd van een nieuwen oogst.

Een jaartaak is volbracht, een nieuwe taak wacht den boer!

*

De basis voedingsproducten

Daar waar onze eigen binnenlandse, gemobiliseerde productie, voor het verbruiksjaar 1940-41, slechts volstond voor de behoeften van zoowat 4,5 maanden, konden we met den oogst van 1941 de behoeften dekken van acht maanden, terwijl de oogst van 1942, voor het verbruiksjaar dat nu ten einde loopt, ons de dekking verzekerde voor meer dan tien maanden.

Om de verbinding tusschen den oogst van 1940 en dien van 1941 te kunnen verzekeren, moesten we 417,000 ton broodgranen uit het buitenland betrekken, en het was een heele krachttoer om die binnen onze grenzen te krijgen.

In 1942, ter verbinding van den oogst van 1941 met dien van 1942, lukte het ons, na veel moeite, 212,000 ton broodgraan in te voeren, en toen werd ons van alle zijden categorieën op het hart gedrukt dat we voor de binding tusschen den oogst van 1942 en dien van 1943 hoofdzakelijk op eigen productie zouden moeten rekenen.

U weet hoe het er de jongste weken en maanden toeging. Het was de moeilijkste overgang dien we tot nog toe gekend hebben.

Als we dan toch het grijnzend spook van de onderbreking ouden arfenden, was zulks te danken aan het feit dat de oogst van '33 buitengewoon vroeg kwam — en hiervoor kunnen we de Voorzienigheid danken — en dat we dan toch, na onmenselijke pogingen, voortdurend onderhandelen en aandringen, een zekere hoeveelheid broodgraan konden invoeren, nl. zoowat 75,000 ton, tegenover 212,000 en 417,000 de twee vorige jaren.

En nu? De nieuwe oogst is er. Hij is goed meegevallen en de met broodgranen meegeerde oppervlakte steeg van 342,000 ha in 1942 tot 776,000 ha in 1943, dank zij de boeren.

We konden verleden week het zeer verheugend nieuws mededeelen dat het

broodrantsoen tot 250 gr. verhoogd werd.

Maar om de verbinding met den oogst van 1944 te verzekeren zullen wij niet te zeer op den invoer moeten rekenen. Ons heil ligt in onze eigen handen.

Over de aardappelquaestie, over de vleeschquaestie en over de bereikte uitslagen die inzake zuivelproductie tijdens de twaalf maanden verkregen werden, weldt de h. De Winter eveneens breedvoerig uit. Deze uitslagen zijn reeds gekend. Wat de vleeschvoorziening betreft, herinnert de h. De Winter er aan dat het plan erop gesteund was den melkveestapel te sparen en op een bestendig peil te houden van ongeveer 830,000 melkkoeien, zijnde het aantal dieren noodig om een productie te verzekeren van melk en boter strookend met de minimum-behoeften van de bevolking. Rond de maand Mei 11, aldus spreker, werd op den weg van inkrimping, opzuivering en aanpassing van onzen veestapel een stadium bereikt dat niet mag overschreden worden, zonder ook den melkveestapel aan te tasten. Een stadium dus dat meebrengt dat we voortaan, wat de bevoorrading met rundvleesch betreft, hoofdzakelijk nog kunnen rekenen op de afgedankte koeien en de overtollige kalveren. 't is om die reden dat het vleeschrantsoen vanaf Juni 11. van 30 op 20 gr. verlaagd werd en er bestaat weinig of geen kans dat het opnieuw verhoogd worde, zoolang we van de buitenlandse veevoederbronnen afgesloten blijven. De h. De Winter wilde hierbij eens te meer korte metten maken met de insinuaties, verzinsels en praatjes volgens dewelke onze vleeschproductie hoofdzakelijk voor den bezetter of voor Duitschland zou bestemd zijn. Voor de bestemming onzer zuivelproducten legde hij er eveneens den nadruk op dat al de melk en de boter van onze koeien voor de bevolking van ons land bestemd zijn en dat niets daarvan over de grenzen gaat. Uitwendig over het vetprobleem, herinnert de h. De Winter nog eens aan zijn vroegere verklaring: dat hier alleen koolzaad ons redden kon. Hij geeft uiting aan zijn fierheid en zijn groote tevredenheid en dankt al degenen die tot het succes van de koolzaadcampagne hebben bijgedragen, want dank hieraan kon het boterrantsoen verhoogd worden.

Wat wij daareven zegden over de vijf belangrijkste voedingsmiddelen, aldus de h. De Winter, is eveneens waar voor de andere gerantsoeneerde waren. Ook hier wordt voortgebracht, geregelmenteerd, gemobiliseerd en verdeeld, uitsluitend met het oog op de behoeften onzer medburgers. We werken en zorgen enkel en alleen voor eigen volk. Daarvoor alleen hebben wij sedert drie jaar gevochten en gestreden en zullen wij verder vechten en strijden.

*

De ware vaderlandsliefde

Men moet met blindheid geslagen of van een waanzinnige onberedeneerde passie aangegrepen zijn, om te beweren dat deze mogelijkheden ten gunste van anderen dan onze eigen medeburgers zouden worden aangewend, of om ons bedoelingen toe te schrijven die er niet zouden op gericht zijn alleen en uitsluitend het welzijn van onze menschen te behartigen.

Onze eenige belangstelling gaat naar volk, en alleen naar ons volk, naar zijn nooden en zijn honger.

De thesis volgens dewelke leveren aan de ravitailleering zooveel betekent als leveren aan den bezetter, behoort dan ook tot de monumentaalste dwaasheden die men kan uitdenken. Ze mist volstrekt elken grond en werd alhier verzonnen door gewetenloze woekeraars, die langs de onzekerheid en den argwaan die ze in tamelijk breede kringen hebben veroorzaakt, het zekerste middel zien om belangrijke hoeveelheden eetwaren tegen woekerprizen en woekerwinsten, van hun regelmatige bestemming af te leiden.

Sluikhandel en vaderlandsliefde!

Heeft men na meer dan drie jaar oorlog nog niet ingezien dat het een schandalige beschimping en vernede-

ring van het begrip « vaderlandsliefde » betekent, met dit woord de onwettige handelingen inzake ravitailleering ten koste van de minst begoede klassen van onze bevolking te willen goedpraten?

Waarachtige vaderlandsliefde in tijden van scherpe voedselschaarste kan niets te maken hebben met de egoïstische, niets ontziende geldzucht van de woekeraars.

*

Het werk der Hoofdgroeperingen en der Sectoren

Wij hebben allen tot plicht mee te werken aan den stroom van actief verzet die over het heele land tegen de uithongersaars moet losbreken. De mobilisatie van den oogst 1943 is begonnen.

Zij die honger hebben zien hoopvol toe. Ook bij ons liggen nieuwe maatregelen van een ongekeerde strengheid ter studie om deze misdadigers eens en voor goed onder de knie te krijgen.

De over de twaalf jongste maanden bereikte uitslagen zijn in groote mate aan de werking van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie, haar hoofdgroeperingen en andere diensten te danken.

Die activiteit is daarbij zoo verscheiden en veel omvattend dat zelfs een zeer bondige samenvatting ons veel verder zou leiden dan het bestek van deze korte sprekkbeurt.

Toch moeten we, aan wat we reeds zegden, nog het volgende toevoegen: De hooger aangehaalde uitslagen wat betreft het brood, de aardappelen, het vleesch, de melk en de vetstoffen, omvaten slechts een beperkt deel van de activiteit der vier betrokken hoofdgroeperingen.

Benevens de eigenlijke mobilisatie, hebben al deze hoofdgroeperingen, steeds in nauwe samenwerking met de diensten van het Departement, voortdurend hun krachten ingezet om hulp te verleenen aan al hun onderhoorigen, en om op het gebied van de productie, de technische verbeteringen en den vooruitgang aan te wakkeren.

De Hoofdgroepering « Visch » heeft niets onverlet gelaten om de wonderbare vangst van 1943, tot groote voldoening van den verbruiker, overvloedig en regelmatig aan al de rechthebbers te verdeelen.

De drie Sectoren « Land- en Tuinbouw », « Handel en Distributie », « Voedingnijverheid », die de beroepsvertegenwoordiging in handen hebben, kunnen evenzeer als al de andere organen van de Corporatie de eer opelschen uit volle kracht aan de gemeenschappelijke taak te hebben meegewerkt; hun actie is niet afgestemd op een bepaald product, op een bepaald gebied, zoowat het voor de Hoofdgroeperingen wel het geval is, maar ze is zeker even belangrijk, omdat zonder deze actie de werking van de Hoofdgroeperingen wellicht de verwachte vruchten niet zou afgeworpen hebben.

Deze zelfde opmerking geldt voor den Dienst « Pers en Propaganda », met zijn talrijke en degelijke verzorgde uitgaven, en voor al de algemeene diensten van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie, die geen moeite hebben gespaard om het nagestreefde doel succesvol te bereiken.

Ik dank ook al de onderhoorigen van de Corporatie, den boerenstand, den voedingshandel en de voedingsnijverheid, wier werk en productie het dreigend spook van den hongersnood hebben afgewend, en zonder wier hulp en medewerking een degelijke organisatie van de ravitailleering niet denkbaar was.

*

Besluit

De Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie is drie jaar oud. Ze steekt van wal voor een vierde jaar, rijper, vastberadener en bewuster nog van haar doel en haar streven dan voorheen. Ze weet dat het opnieuw een hard jaar wordt, met tegenslagen, moeilijkheden en misschien ontgooche-

lingen, juist zoowat de boer die een nieuw teeltjaar ontvangt, en nu reeds weet dat hij met regen, storm, wind en vorst zal hebben af te rekenen.

Doch, zoowat de boer, zullen we deze tegenslagen trotseeren.

Hoewel wij het hier in België moeten stellen met de kleinste oppervlakte van gansch Europa, uitgerekend per verbruiker, namelijk met 18 aren landbouwgrond per inwoner, waar Duitschland en Frankrijk respectievelijk over 36 en 67 aren per persoon beschikken, zullen wij, met de medehulp van allen, de harde werkelijkheid bedwingen.

We weten trouwens dat we het kwaadste reeds achter den rug hebben.

We weten en we voelen dat onze taak grootsch en verheven is, en dit zal onze sterkste stut zijn om aan alle stormen het hoofd te bieden en onze zending tot de overwinning te volbrengen.

*

REDE VAN CORPORATIELEIDER HEER MEUWISSEN

Het is voor de derde maal, dat de N.L.V.C. in dit gebouw haar stichting herdenkt en dat mij de gelegenheid wordt geboden om voor U, mijne medewerkers, de balans van onze werking op te maken en de taak die nog voor ons ligt nader te bepalen.

Daarbij moeten wij ons niet alleen de vraag stellen wat er door de N.L.V.C. werd verwezenlijkt, maar evenzeer moeten wij er ons rekenschap over geven in hoeverre wij het gestelde doel hebben bereikt.

En wanneer wij van onze verwezenlijkingen spreken, dan kunnen wij niet genoeg terugdenken aan den Zomer 1940, toen ons land bezet gebied was geworden en alle toevoer van levensmiddelen uit overzee werd afgesneden. Het moge waar zijn, dat dit reeds uit den treure werd herhaald, maar het is noodzakelijk er telkens weer op te wijzen om een juist beeld te verkrijgen van wat met recht en reden kan genoemd worden: onze strijd voor de zelfvoorziening. Zij die in de Mei- en Junidagen van 1940 voor 's lands beleid verantwoordelijk waren, rekenden met een dreigend gevaar van hongersnood, zool niet met den hongersnood, dan toch met een zoodanige verzwakking der bevolking dat honderdduizenden door epidemieën zoude worden weggemaaid. Men denke slechts aan de Spaansche griep die tijdens den vorigen oorlog zooveel slachtoffers maakte ofschoon ons toen een helpende hand uit het buitenland werd toegestoken.

Als overwegend industrieland met een bevolkingsdensiteit die tot de hoogste van de wereld behoort, zonder noemenswaardige reserves, niet eens beschikkend over een organisatie die een geleide voedingsoeconomie moest mogelijk maken, stond België ontegensprekelijk van alle bezette gebieden in de meest hachelijke positie.

Thans hebben wij drie oorlogsjaren achter den rug. Niet alleen is ons volk van hongersnood gespaard gebleven en hebben zich Goddank geen noodlottige epidemieën voorgedaan, maar zijn wij er in geslaagd — en dit is wellicht een eenig feit in de oorlogsannalen — na den derden winter der rantsoenen van vetstoffen en brood met eigen middelen nog te verhoogden. Wij kunnen dan ook zeggen, dat van al de bezette gebieden, België het land is waar het ravitailleeringswerk het best is geslaagd. En met gewettigde fierheid kunnen wij er aan toevoegen dat dit resultaat te danken is aan het groot-scheepsche apparaat van mobilisatie en distributie, dat door de N. L. V. C. in volmaakte samenwerking met het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening werd opgebouwd.

Het meest kenmerkende en ook het meest verheugende feit, als wij het afgelopen werkjaar overschouwen, is wel dat de boeren meer en meer begrip zijn gaan toonen voor onze werking en dat de gespannen atmosfeer stilaan werd gezuiverd.

Wat de handelaars en industrielen, onderhoorigen der Corporatie betreft, hebben wij hen, zoowat voorheen, de meest loyale medewerking gevonden, zoodat de beroepsorganisatie in den Sector « Handel en Distributie » en in den Sector « Voedingnijverheid » definitief kan worden aangevat.

*

De plaag van den sluikhandel

De onbetwistbare resultaten die wij hebben mogen boeken, kunnen ons ech-

ter niet doen vergeten dat niet alles werd verwezenlijkt wat wij ons voorgesteld hadden te bereiken.

Dat wij er in geslaagd zijn de landbouwproducten voldoende te mobiliseeren om de rantsoeneeringszeggels volledig om te zetten en zelfs zekere rantsoenen te verhoogden, neemt niet weg dat de bestaande gedeeltes nog steeds ontoereikend zijn om een behoorlijke voeding van onze volksgenooten te verzekeren.

De strijd gaat verder om de voorhandene landbouwproducten nog beter te vatten. Wij weten zeer goed dat een aanzienlijk deel van de opbrengst van onzen bodem aan de officieele distributie ontsnapt en in den sluikhandel verdwijnt.

Deze hoeveelheden zouden volstaan om de meeste rantsoenen nog met 40 tot 20 % te verhoogden. Ik wil hier met nadruk verklaren dat de Corporatie voor dezen stand van zaken niet verantwoordelijk kan gesteld worden. Evenmin kan de boerenstand in zijn geheel er voor aansprakelijk worden geacht. Er is een meerderheid van landbouwers, die hun verplichtingen nakomen en de vastgestelde hoeveelheden gaarweg, aardappelen, vleesch en melk bereidwillig leveren. Daarnaast is er echter een minderheid van associatie elementen, van woekeraars en profiteurs, die door heelemaal niet of veel te weinig leveren de massa der beschikbare producten gevoelig verminderen. Dat zij dit straffeloos kunnen doen zet de andere boeren aan, eveneens aan hun verplichtingen te kort te komen, zoodat de eerlijke boer over heel de lijn de dupe is.

dit uitsluitend te wijten is aan het ontbreken van een doelmatige bestraffing en vooral van een onverbiddelijke staatsuitvoering die wil zeggen aan iets, waaraan noch het Departement van Landbouw, noch de Corporatie schuld dragen, omdat het buiten hun bevoegdheid valt.

Ik stel vast, dat alleen door de carentie van die instanties, tot wier competentie normaal de bestraffing en de tenuitvoerlegging der straffen behooren,

*

Doelmatige bestraffing

Ik zeide reeds verleden jaar, dat ik het als een persoonlijke vernedering aanvoelde aan dezen toestand geen einde te kunnen stellen. Ik kan thans maar alleen zeggen dat, indien daarin nog een merkelijke verbetering is gekomen, de mobilisatie van den oogst niet voor 100 % kan doorgevoerd worden, terwijl het Departement en de Corporatie het odium van dit onvermogen dragen.

Ik stel vast dat, waar aan de N.L.V.C. in samenwerking met de Controlediensten, de middelen werden verstrekt om zelf tot gedwongen uitvoering van straffen over te gaan, zoowat dit geschiedt voor de melkboeren, onmiddellijk een beduidende stijging der leveringen te noteeren viel.

Ik stel vast dat de bevoegde instanties waarvan ik sprak, in plaats van ons hun steun en medewerking te verliezen, — waar het dan toch gaat om het heil van onze bevolking en wel van het armste deel van onze bevolking — zich verschuilen achter bezwaren die alleen te begrijpen zijn van uit het standpunt van een bekrompen administratieve routine.

Het mag dan zijn dat wij geen begrip hebben voor de traditioneele distingo's en bevoegdheidsconflicten, omdat wij een organisme zijn dat buiten de eigenlijke administratie is opgegroeid en dat maar één bekommernis heeft: zijn opdracht te vervullen en zijn doel te bereiken!

Tenslotte handelde dhr. Corporatieleider over zaken die onmiddellijk verband houden met de innerlijke werking van de N. L. V. C.

*

Hulde-adres aan den Koning is noodzakelijk

Na de rede van den heer Meuwissen, besloot de heer Melis de vergadering met de voorlezing van een hulde-adres aan Z. M. den Koning, in naam van de leden van de N. L. V. C., welk als volgt luidt:

« Het personeel van de N. L. V. C., verenigd rondom zijn leiders, bij gelegenheid van de derde stichtingsverjaaring, betuigt eerbiedig den Koning zijn onverwoestbare verknochtheid aan de dynastie en zijn gevoelens van volstrekte toewijding aan den persoon van den Soeverein. »

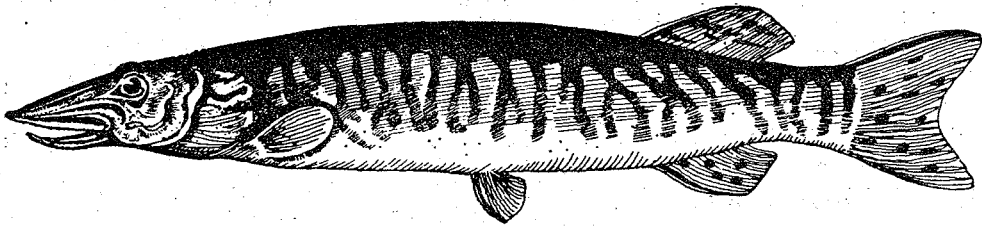

BEROEPSDOCUMENTATIE

KENNIS VAN HET PRODUCT

DE SNOEK

De snoek (« *Esox lucius* »), van de familie der « *Esocidae* », leeft in onze rivieren, vijvers en meren waarvan het water matig koud is en waarin vele planten groeien. Wij zullen zijn lichamelijke uitzicht niet beschrijven, daar onze lezers daaromtrent voldoende zijn ingelicht, maar wij zullen enkele belangwekkende bijzondere kenmerken van dezen visch vermelden.

GEWONE SNOEK.

Gewicht en leeftijd van den snoek

Onze visschers vertoonen steeds een neiging om het gewicht en den leeftijd van den snoek te overdrijven. Deze visch kan desniettemin zeer groot worden en een lengte van 1 m bereiken voor een gewicht van 30 à 35 pond. Men neemt over het algemeen aan dat de snoek oud wordt, maar hij wordt zelden ouder dan een tiental jaren, want omstreeks dien leeftijd worden de snoeken vaak door het mos aangetast, worden zij blind en sterven zij.

Wat eet de snoek?

De snoek is een van de grilligste vischen. Wanneer hij een zekeren leeftijd bereikt, neemt hij nog slechts zijn maaltijden op bepaalde uren. Daar hij een roofvisch is, gaat hij op loer liggen bij de boomstronken, bij de wilgen en bij de takken, waar hij geduldig op de komst van zijn prooi wacht. Zoodra hij deze bemerkt, schiet hij er snel op toe. Hij grijpt ze tusschen zijn krachtige kaken en tracht ze in één hap te verslinden. Wanneer de prooi een groote visch of een watervogel is, heeft er vaak een gevecht plaats, maar het slachtoffer slaagt er slechts zelden in zich uit de greep van de krachtige kaken te bevrijden. De snoek verslindt zijn prooi steeds met den kop eerst. Indien hij ze bij toeval bij het midden of bij den staart, of nog, als het watervogel geldt, bij een poot te pakken krijgt, legt hij er zich op toe ze om te keeren en ze met het hoofd eerst te verslinden.

Het schijnt dat de snoek zekere dieren vermijdt en dat hij ze zelfs verwerpt, wanneer hij ze bij toeval te pakken heeft. Onder deze dieren dienen de pad en de stekelbaars vermeld, de eerste wegens het bittere vocht dat haar huid bevat, de tweede wegens de puntige stekels waarvan haar rug is voorzien. De opmerking van het voedsel is als merkwaardig te beschouwen, maar de spijsvertering gaat slechts zeer langzaam. Men haalt het geval aan van een snoek uit het aquarium van den Trocadero te Parijs, die 40 cm lang was, na lang vasten zijn in hetzelfde aquarium levenden 30 cm-langen gezel aanviel, en tien dagen noodig had om hem te verslinden en vijftig om hem te verteeren. Op grond van waarnemingen die in verschillende landen werden gedaan, kwam men tot het besluit dat een volwassen snoek in tien dagen slechts een hoeveelheid voedsel gebruikt en verteert, die het tiende deel van zijn eigen gewicht niet overschrijdt. Men is ver van de overdrijvingen betreffende de vraatzucht van den snoek, waaraan deze zijn slechten faam heeft te danken en die voor gevolg hadden dat hij uit vele waters is verdwenen.

Een Zwitsers geleerde, professor Fuhrman, ging, in 1938, tot de lijk-schouwing over van een snoek van 1m50, die 35 pond woog en in het meer van Neuchâtel werd gevischt.

Hij vond in zijn maag 47 absoluut ongeschonden alvertjes, die de snoek ongetwijfeld pas had verslonden toen hij werd gevangen. De kleinste van deze visschen waren 9 cm lang, en de grootste 15 cm. Alle samen wogen 350 gr, wat slechts 1/32 van het gewicht van den snoek vertegenwoordigde. De snoek is bovendien in staat zeer lang te vasten, maar kan ook acht dagen achtereen volgens, zonder onderbreking, voedsel nemen.

De voortplanting

De vruchtbaarheid van dezen visch is zeer groot. Een wijfje kan tot 150.000 eieren van 2 mm doorsnede leggen. Slechts één twintigste deel van deze hoeveelheid ontwikkelt zich, daar de andere eieren niet bevrucht werden. Het paaien geschiedt zeer vroeg in het jaar, van Februari tot Mei, in stille en ondiepe wateren, goed voorzien van waterplanten. In den paaitijd worden de snoeken minder wantrouwig en laten zij zich tot zeer dichtbij benaderen. De tijd waarin de eieren uitgebroeid worden, verschilt voornamelijk met de temperatuur. Bij een temperatuur van 10 à 12 graden, loopt het broeien een tiental dagen aan, waarna men de kleine pootvisch ziet verschijnen die geen enkele gelijkheid vertoont met de volwassenen. Bij de geboorte, is de 8 mm-lange larve aan haar buikzijde voorzien van een dooiervleszak, waaruit zij gedurende haar eerste levensdagen voedingsreserves put. Deze jonge larven blijven 8 à 10 dagen verticaal aan de waterplanten, steunen, enz., hangen. Zij klampen zich aan deze voorwerpen vast bij middel van een orgaan dat aan het voorste deel van den kop, een weinig boven de plaats van den mond, is gelegen. Na deze 8 à 10 dagen, laten de larven hun steunpunten los en gaan horizontaal liggen. De kop wordt snel langer. De rugvinnen nemen hun definitieve vormen aan en de larve is een kleine snoek geworden, die op zijn ouders gelijkt. Hij vangt dan aan met zijn vernielingswerk. Hij valt de kleine schaaldieren aan die hij ontmoet, evenals de pootvisch van andere vischsoorten. Hij versmaadt zelfs de pootvisch van zijn eigen soort niet.

De groei van de pootvisch vertoont veel ongelijkheid. Men heeft geconstateerd dat de pootvisschen, afkomstig van de eieren die op hetzelfde oogenblik door eenzelfde wijfje werden gelegd, zeer verschillende grootten hadden, en dat sommige dubbel zoo groot als andere waren. De mannetjes groeien minder snel dan de wijfjes, en blijven steeds kleiner dan deze laatste, zelfs als zij volwassen zijn.

De groei van den snoek is in evenredigheid de hoeveelheid voedsel die hij aantreft. Wanneer hij zich in een milieu bevindt, dat rijk aan voedsel is, groeit hij zeer snel. De pootvisschen bereiken gewoonlijk iets meer dan 200 gr na het eerste jaar, en nemen in de negen of tien volgende jaren met jaarlijks één

pond toe. Vervolgens stijgt het gewicht met 50 à 100 gr per jaar. Er zijn nochtans gevallen van buitengewone wasdom, en zekere schrijvers maken gewag van een snoek van 5 maanden, die in een karpersvijver werd gevischt 42 cm lang was en 1kg250 woog. Dergelijke snelle groei is uitzonderlijk, want normaal, en in goede voorwaarden, weegt de snoek van één jaar 125 à 150 gr, deze van twee jaar 350 à 500 gr. Na drie jaar, weegt de snoek doorgaans 500 à 1.000 gr.

Men kan besluiten dat een volwassen snoek, in tien dagen slechts een voedselgewicht verorbert en verteert, dat het tiende deel van zijn

gewicht niet overschrijdt en dat het gewicht van het opgenomen voedsel op weinig na het vierde van het gewicht van het verorberte voedsel vertegenwoordigt. Uit de genomen proeven blijkt dus dat er 10 à 45 kg voedsel noodig zijn om het gewicht met één pond te doen toenemen.

Het is wanneer hij ongeveer één jaar is, dat de snoek in staat is zich voort te planten. Tijdens den duur van den paaitijd uitgezonderd, leeft de snoek alleen zoodra hij één jaar oud is en verwijderd hij zich niet van de plaats waar hij werd geboren.

De snoekvangst

Men vischt den snoek met een lijn voorzien van een molentje, die het mogelijk maakt het aas op een verren afstand uit te werpen en het dan naar zich toe te halen, om daarna te herbeginnen. Iedereen kan zich niet overleveren aan de snoekvangst, die een ware sport is. Ieder kan een lijn uitwerpen en daarna naar zich toehalen, maar er is uitwerpen en uitwerpen. Dat is één van de moeilijkste methodes van visschen. Het aas bestaat uit een doodden visch of uit lokaas. Als lokaas worden kunstvisschen en lepels gebruikt. Deze kunstvisschen hebben den vorm van werkelijke visschen, waarop zij zooveel mogelijk gelijken. Zij worden op dezelfde wijze als de werkelijke visschen gebruikt. De lepels zijn lepelvormige metalen plaatjes die op zichzelf draaien tengevolge van hun verplaatsingen in het water, wat den snoek aanlokt en er hem toe aanzet er op toe te schieten, en daar de lepel van een sterken vischhaak is voorzien, laat de visch zich beetnemen.

De winter is het ideale seizoen voor de snoekvangst. Tengevolge van de verkoeling van het water, verlaten de kleine visschen, waaruit het gewone voedsel van den snoek bestaat, de woelige wateren, om een schuilplaats te zoeken in de kalmere wateren waar zij door den snoek worden gevolgd. Het is dus daar dat men dezen laatste moet visschen.

ECONOMISCHE QUAESTIES

NA OORLOGSCHE REGLEMENTEERING VAN HET VISSCHERSBEDRIJF

In alle aan de Noordzee palende landen, nl. Engeland, Denemarken, Duitschland, Nederland en ook bij ons, wordt het vraagstuk van de na-oorlogscche reglementeering van het zeevisscherijbedrijf met den tijd drukker besproken. Er wordt bijzonder aangedrongen opdat bijtijds maatregelen zouden getroffen worden om te voorkomen, dat de verworven vischrijksdom, die de huidige jarenlange onderbreking van de diepzeevisscherij voor gevolg moet hebben, niet meer zooals het na den eersten wereldoorlog geschiedde, in enkel jaren zou verslonden worden.

Aanmoedigend is het te mogen vaststellen dat reeders en visschers die tot nog toe zoo bitter tegen elke reglementeering van het visscherijbedrijf gekant waren, het heden met den wetenschapsman eens geworden zijn en bereid schijnen om zich aan zekere beperkingen te onderwerpen. De veranderingen van opvatting dienaangaande bij de visschers waargenomen dankt men aan de ervaringen die ze gedurende de laatste dertig jaar opdeden.

Inderdaad, reeds lang vóór 1914, konden de visschers een merklijke inzinking der vangsten vaststellen, die geleidelijk met de uitbreiding en verbetering der vangsmethodes toenam. Voor de groote treilers was de Noordzee dan ook niet meer rendender, met het gevolg dat ze overwegend buiten de grenzen dezer zee werkzaam waren. De vermindering der vangsten bewees toen reeds, dat de vischstapels der Noordzee niet opgewassen zijn tegen een intensieve exploitatie en dat ze integendeel zeer verstandig en zuinig dienen uitgebaat te worden.

In 1914 breekt de oorlog uit en met hem treedt voor de vischscharen een herstellende periode in, die vier volle jaren aanhoudt. De visschen kunnen zich ongehinderd vermenigvuldigen en krijgen gelegenheid om

groot te worden. Het is hetgeen de visschers konden ondervinden bij het hernemen der visscherij. De vaartuigen hoefden dan niet ver van hunne tehuisshaven te varen en daarbij waren vischruimen in een rekordtijd proppensvol geladen, terwijl de gemiddelde maat der vischen aanzienlijk toegenomen was.

Aangemoedigd door de rijke uitlagen werd de zeebodem onverpoosd ledig gevischt, met het gevolg dat na twee jaar herneming van de diepzeevisscherij, dus in 1921, de vangsten reeds merkkelijk begonnen af te nemen en dat na vier jaar, dus in 1923, het met den vischstand der Noordzee reeds slechter dan vóór den oorlog (1914) gesteld was.

De visscher was dus nogmaals het slachtoffer geworden van de onredelijke uitbating der vischgronden. Men had kunnen verwachten, dat hij, na alle voornoemde teleurstellingen te hebben opgelopen, in 't vervolg met meer omzichtigheid zou te werk gaan. Niets daarvan; de verarming der vischgronden werd integendeel met een intensiever exploitatie beantwoord: geweldige uitbreiding van de mechanische drijfkracht, verbetering en modernisering van schepen en vischtuigen. Het kon dan ook geen verwondering wekken dat nogmaals het tegenovergestelde van hetgeen men bedoelde bereikt werd en de toestand, in plaats van te verbeteren aanhoudend verslechterde.

Daar de huidige oorlog en bijgevolg ook de onderbreking van de diepzeevisscherij reeds verscheidene jaren aanhoudt, mogen we het als vorigen oorlog, ons aan een buitengewonen aangroei der vischscharen verwachten.

In bevoegde visscherijkringen herinnert men zich nog de grove fout die de Noordzee-visscher na den eersten wereldoorlog beging. Er wordt

aangedrongen opdat de Overheden, die de zeevisscherij in hunne bevoegdheid hebben, ditmaal de hernieuwde vischvoorraden niet meer onvoorwaardelijk aan de wispeluurigheid van den visscher zullen overlaten, maar hunne uitbating integendeel aan een strenge beperking zullen onderwerpen.

In Engeland kwam in 1933, een eerste breedvoerige reglementeering tot stand. Helaas, in andere Noordzeelands wilde de visscher nog van geen overbevissing hooren spreken. Nochtans zoo er, in zake visscherijreglementeering geen bindende internationale overeenkomst tot stand komt, kan de verarming der Noordzee niet verholpen worden. Dit inziende, werd er steeds naar gestreefd, alle landen, die aan de uitbating van de Noordzee deelnemen, tot een beperking der visscherij te bewegen. Met steun van den Bestendigen Internationalen Raad voor het Onderzoek der zee, kwam in 1937 te Londen, eindelijk een overeenkomst tot stand, waarbij alle belanghebbende naties (Frankrijk uitgezonderd) akkoord gingen om de visscherij door zekere maatregelen te beschermen.

De maatregelen die te Londen getroffen werden, beoogden hoofdzakelijk de bescherming van zekere soorten jonge visch.

Deze maatregel is niet toepasselijk op de visscherijen van makreel, haringsoorten, pieterman, garnaal, steenkrab, noorsche kreeft of weekdieren, waarbij netten met kleinere mazen toegelaten zijn.

2. Door het vaststellen van een minimum lengte onder dewelke de landing van de hieronder aangehaalde vischsoorten verboden is.

Deze vischen en maten zijn:

Schartong (Schotsche schol) ...	23
Kabeljauw	24
Schelvish	24
Mooie Meid (Heek)	30
Schol (Pladijs)	23
Hondstong (Witje)	23
Tongschar (Steen-schol)	23
Tong	21
Tarbot	25
Griet	25

De minimum maat is gelijk aan de lengte voor de geheele visch, gemeten van den punt van den snuit tot tot aan het uiteinde van de staartvin.

Indien bovenvermelde visschen een kleinere afmeting hebben dan deze voorgeschreven, moeten zij, wanneer zij gevangen zijn, onmiddellijk na de vangst in zee teruggeworpen worden.

Wat de maatregel van de maaswijde betreft, werd proefondervindelijk bewezen, dat de sleepnetten met groote mazen minder visch vangen maar dit verlies wordt ruimschoots vergoed doordat de gemiddelde maat der vischen, die met dergelijke netten gevangen worden, aanzienlijk grooter is. Het staat dus buiten kijf, dat het verhoogen van de afmetingen der mazen eerder een verhoogen van de handelswaarde der vangst meebrengt. De diepzeevisscher heeft bijgevolg alle voordeel zijn netten naar de bepalingen van Londen te laten breien en hoeft niet te wachten tot dat deze door de Belgische wet bekrachtigd worden.

Bij de garnaalvisscherij is enkel de tweede bepaling, nl. verbod zekere visschen onder een bepaalde minimummaat te landen, van toepassing. Nu onder deze visschen zijn er slechts twee, schol en tong, die als ondermaatsche visch in min of meer hoeveelheden regelmatig in de garnaalkor terecht komen, terwijl de andere beschermde vischsoorten dan meestal de vastgestelde minimummaat bereiken of overscheden hebben.

Daarbij worden door de garnaalkorers minstens acht nutvisschen gevangen, nl. bot, haring, poor, rog, roodbaard, schar, sprout en wijting waarvan de aanvoer aan geen enkele beperking onderworpen is. Aldus kan de nieuwe ordening de opbrengst van de garnaalkor weinig beïnvloeden.

Het is dan ook te hoopen, dat de Belgische reeders en visschers net als hunne buitenlandse collega's het groot belang van de visscherijreglementeering zullen weten te beseffen en zij er zich dan ook, zoodra ze in de andere aan de Noordzee palende landen in voege komt, zonder dralen zullen aan onderwerpen.

JURIDISCHE QUAESTIES

De handelspacht

In onderstaande bijdrage hebben wij de aandacht onzer lezers willen vragen voor de voornaamste wetsbepalingen, die de quaestie van de pacht regelen, zegge van de verhuur van handelshuizen zooals ze wordt geregeld door de wet d.d. 31 Mei 1931 en die voorzeker belangstelling verdient.

De pacht heeft niet dezelfde waarde voor den groot- als voor den kleinhandel. Groothandelaars regelen hun zaken per brief of per telefoon; ze hebben vertegenwoordigers die de klanten aan huis bezoeken. Voor de kleinhandelaars is de ligging van den winkel de eerste factor van het succes. Een winkel in een drukke straat is aantrekkelijker dan een winkel in een verlaten kwartier. De winkel moet bovendien in den smaak vallen van het publiek en deze verschilt naar gelang de zaak geëxploiteerd wordt in het centrum van de stad, in een aristocratische of een volksche wijk.

Vandaar voor de kleinhandelaars het groote belang van de pacht. Men spreekt van huurpacht zoowel voor burger- als voor handelshuizen. Het is een overeenkomst waardoor de verhuurder zich verbindt den huurder te laten genieten van zijn gebouwen, appartementen, kamers, bureaux of magazijnen, gedurende een zekeren tijd en mits betaling van een zekeren prijs.

Men spreekt van handelspacht wanneer de huurpacht aangegaan werd met handelsdoeleinden, bijvoorbeeld om een winkel te houden. In den kleinhandel is de huurpacht gewoonlijk gemengd, d.i. dienstig voor bewoning en voor handelsexploïtatie. Hij mag niet worden verward met de verhuur van het handelsfonds die het genot verleent van de klanten, den handelsnaam, enz... De huurpacht verzekert het genot over de lokalen waarin handel pedreven wordt.

Vóór 30 Mei 1930, was de huurpacht vrij: verhuurders en huurders kwamen zelf overeen hoe zij hun wederzijdsche belangen zouden regelen. In de huurovereenkomsten werden meestal strenge bepalingen opgenomen, ten gunste van den verhuurder.

Vóór 30 Mei 1930, kon bij contract aan den huurder verboden worden zijn huur af te staan. Kon de handel niet voortgezet worden wegens ziekte of overlijden of wegens het niet slagen van den kleinhandelaar of omdat hij de gelegenheid had een handel over te nemen die winstgever was, dan bleef hij toch door zijne huur aan een bepaald gebouw verbonden. De eigenaars maakten daarvan gebruik om hooge eischen te stellen tot het verbreken van de huur.

Opdat het verbod de huur af te staan of onder te verhuuren nietig zij, moeten enkele voorwaarden vervuld worden: het gebouw moet verhuurd worden met handelsdoeleinden; in de lokalen moet handel gedreven worden en de nieuwe huurder moet denzelfden handel drijven als zijn voorganger. Een kruidenierswinkel bijvoorbeeld, mag niet omgevormd worden in een bakkerij.

De afstand of de onderverhuur moet samen geschieden met de overname van de handelszaak. De huurder mag zich in het gebouw geen plaatsen voorbehouden om er zijn eigen handel in voort te zetten. Hij moet al zijn rechten afstaan, want de afstand slaat op de gezamenlijke rechten van den huurder. De huurder en de overnemer moeten aan den verhuurder hun accoord beteken bij aangetekend schrift, met kennisgeving van ontvangst. Van zijn kant, mag de eigenaar die geldige redenen heeft zich tegen de

overname of onderverhuur verzetten. Als geldige redenen worden aangenomen: de slechte faam van den huurder, zijn persoonlijke vijandschap tegen den eigenaar, enz...

Wanneer echter de verhuurder of zijn gezin een gedeelte van het gebouw bewoont, blijft het verbod de pacht over te dragen bestaan. Men kan inderdaad aan den eigenaar het recht niet weigeren zich te verzetten tegen de verhuur van een gedeelte van zijn huis aan menschen waarop hij of zijn gezin niet op gesteld is, om omvang mee te hebben. Het recht op hernieuwing van de huurovereenkomst of het zoogenaamde voorkeurrecht is het eigenlijk terrein van het handelspachtrecht.

Een huurder die gedurende een bepaalden tijd in een bepaald gebouw handel heeft gedreven, heeft hij tegenover den verhuurder het recht om, bij het verstrijken van de huurovereenkomst, voor een nieuw termijn in dat gebouw zijn handel voort te zetten? In Frankrijk is dat het geval. De voorwaarden van hernieuwing worden gewoonlijk in het contract vastgesteld, zoniet worden ze bepaald door deskundigen of door de rechtbank. De eigenaar kan steeds terug bezit nemen van zijn goed mits betaling van een vergoeding gelijk aan het nadeel veroorzaakt door de weigering de huur te hernieuwen.

In ons land werd hetzelfde stelsel niet aangenomen om de eenvoudige reden dat daardoor twee categorieën burgers zouden ontstaan die voortdurend in geschil zouden leven. Op winkelhuizen zouden twee tegenover elkaar staande rechten worden geschapen, een oppereigendomsrecht behorend aan den verhuurder en een gebruiksrecht behorend aan den winkelier. Door zijn economischen terugslag zou bedoeld recht nadeelig kunnen worden voor degenen zelf ten wier behoeve men het wil invoeren; het aantal burgershuizen die ter beschikking van den handel blijven zou er door kunnen verminderen, daar de eigenaars een mindere opbrengst van hun huizen zouden verkrijgen boven het verlies van het recht om er vrij over te beschikken en boven de moeilijkheden, geschillen en processen, die zij zouden tegemoet zien. De oplossing van dat vraagstuk werd bij ons gezocht in de bekrachtiging door de wet van een recht op vergoeding, ten gunste van den winkelier wiens huurovereenkomst niet hernieuwd werd.

De uitoefening van dat recht is onderworpen aan zes voorwaarden:

1. — Het moet een kleinhandel betreffen. De winkelier kan dit voordeel nochtans niet inroepen voor zijn bijkomstige lokalen, voor de plaatsen waar hij bijvoorbeeld de waren verkapt.

2. — De winkelier moet tenminste zes maanden vóór het einde van de huur voorkeur gevraagd hebben voor de hernieuwing van het contract. Zoo niet, is de eigenaar geen vergoeding verschuldigd en kan hij den winkel verhuuren aan iemand die een gelijkaardigen handel uitbaat. De hernieuwing van de huurovereenkomst moet aangevraagd worden aan den eigenaar; zijn er verschillende eigenaars van denzelfden winkel, valt hij bijvoorbeeld in onverdeeldheid, dan moet de hernieuwing aangevraagd worden aan elk van hen. Het is aangeraden deze aanvraag te doen per aangetekenden brief.

3. — De winkel moet toegekend worden aan een anderen persoon om er denzelfden of een gelijkaardigen handel te drijven of hij moet door den eigenaar zelf overgenomen worden met hetzelfde doel. Door gelijkaardigen handel verstaat men een winkel van denzelfden aard, een winkel die op den vorigen gelijk, zoodat het grootste gedeelte van de klandizie behouden blijft. Een kruidenierswinkel kan vervangen worden door een melkwinkel, een bakkerij door een pastebakkerij, een café door een restaurant, enz... De twee handelsfondsen moeten dus niet noodzakelijk dezelfde waren verkopen.

4. — De vermeerdering van de huurwaarde moet het gevolg zijn van de uitbreiding die de huurder aan den winkel gegeven heeft.

De huurwaarde mag niet verward worden met de huishuur. Tijdens de pacht betaalt de winkelier periodisch eenzelfde pacht-prijs. De huishuur blijft onveranderd, maar de waarde van zijn winkel kan intusschen stijgen of dalen. Moest de zaak na drie jaar uitbating opnieuw verhuurd worden, moet op dat oogenblik een nieuwe huurpacht gemaakt worden, dan zou de huurwaarde niet meer deze zijn van drie jaar geleden.

Welm, om de vergoeding te bekomen, moet de winkel meer waarde

hebben dan bij het begin der exploitatie, en die meerwaarde moet te danken zijn aan den persoonlijken arbeid, aan de verdiensten van den winkelier.

Ze mag bijvoorbeeld niet voortvloeien uit een waardevermindering van het geld of uit het feit dat sinds het aangaan van de huurovereenkomst, tramlijnen in de straat werden aangelegd of schouwburgen en cinema's gebouwd.

5. — De gemiddelde huurwaarde berekend voor de laatste drie jaren bewoning, moet tenminste een vierde hooger zijn dan de gemiddelde huurwaarde der drie eerste jaren. Hieruit volgt dat de kleinhandelaar ten minste zes jaar een winkel zal

moeten uitbaten om gebeurlijk recht te hebben op vergoeding. De huurwaarde van den winkel moet geschat worden. Deze schatting loopt gewoonlijk van geen leien dakje. Zij is het werk van deskundigen. Deze moeten rekening houden met de meerwaarde die voortvloeit uit de ligging van den winkel, met deze die voortkomt van het eigen werk van den uittrekkenden kleinhandelaar, en met het beloop van de normale huishuur in het kwartier waarin de winkel gelegen is. Ze moeten tevens de waarde van de klandizie bepalen en zich hierbij afvragen of een groot deel van de klanten, na de overname, den winkel niet zullen verlaten.

De studiedagen 1943-1944

De Sector Handel en Distributie heeft voor de beroepsopleiding in zijn programma eenzijdig de oprichting ingeschreven van vakscholen met het oog op de beroepsvorming der toekomstige handelaars, en anderzijds het inrichten van studiedagen voor de vervolgopleiding van reeds gevestigde handelaars.

Reeds hadden in den loop van dit jaar onderscheidene Studiedagen plaats. Onderstaand geven wij den kalender der Studiedagen op, zooals zij vanaf deze maand tot in Juli 1944 zullen worden gehouden. Het is dus het werkprogramma voor een jaar.

Zooals men bij het overlopen van de tabel zal bemerken wordt in elk der vermelde arrondissementen een cyclus van zes Studiedagen over onderscheidene maanden gehouden, en wel op volgende data:

Algemeen plan der studiedagen

Waar zullen zij plaats vinden? In de volgende arrondissementen en op de volgende data:

Aalst: 20 September; 15 October; 17 Januari 1944; 20 Maart; 15 Mei; 10 Juli.

Aarlen: 11 September.

Brugge: 15 September; 21 October; 8 November; 15 December; 13 Januari 1944; 15 Februari; 21 Maart.

Charleroi: 17 September; 15 October; 19 November; 17 December; 14 Januari 1944; 18 Februari.

Dendermonde: 13 September; 22 November; 10 Januari 44; 13 Maart; 22 Mei; 17 Juli.

Eekloo: 23 Augustus; 11 October; 13 December; 14 Februari 1944; 10 April; 12 Juni.

Leuven: 21 September; 19 October; 23 November; 21 December; 18 Januari 1944; 15 Februari.

Namen: 12 October; 14 December; 8 Februari 1944; 18 April; 13 Juni; 8 Augustus.

Oudenaarde: 14 September (tweede Studiedag); 16 November; 11 Januari 1944; 14 Maart; 16 Mei.

Sint-Niklaas: 16 Augustus; 18 October; 20 December; 21 Februari 44; 17 April; 19 Juni.

Tongeren: 17 Augustus; 24 September; 26 October; 26 November; 22 December; 25 Januari 1944.

Turnhout: later te bepalen.

Roeselare: 19 Augustus; 16 September; 14 October; 12 November; 16 December; 20 Januari 1944.

Verviers: 28 September; 20 October; 24 November; 29 December; 26 Januari 1944; 23 Februari.

Iedere cyclus omvat een reeks lezingen en voordrachten, namelijk:

A) Zes voordrachten over DE CONTROLE IN HET WINKELBEDRIJF:

Controle over uzelf en op uw personeel;

Controle op winkel en inrichting;

Controle op inkoop en behandeling der waren;

Controle op den verkoop;

Controle op werkwijze en toestanden;

Controle op de bedrijfsresultaten.

B) Zes voordrachten over WARENKENNIS en wel over:

Peperkoek, vitaminen, margarine, chocolade, zuivelproducten, cichorel, conserven, confituur, suiker, deegwaren; koffie, wijnen en likeuren.

Deze voordrachten worden door producenten gegeven.

C) Zes voordrachten over HET RECHT en wel over de volgende onderwerpen:

Het handelsrecht in het kader der algemene wetgeving;

Het handelsregister en het huwelijkscontract;

De pachtwet — handelshuurwet;

Het dienstcontract;

De arbeidswetgeving;

D) Zes losse voordrachten en wel over de volgende onderwerpen:

Technische inrichting van den winkel;

Reglementatie in zake de gerantsoeneerde of aan inschrijving onderworpen producten;

De distributievormen;

Succesvol verkoopen;

Verkoopsmethoden;

Publiciteit of dergelijke.

In welke lokalen?

De studiedagen worden in volgende lokalen gehouden:

Aalst: ten Stadhuis;

Aarlen: lokaal nader aan te duiden;

De bijdragen der kleinhandelaars voor 1943-1944

Sommige onzer leden hebben geen gevolg gegeven aan den oproep, die hun werd toegericht.

Sedert 17 Augustus laat de bevoegde dienst van de Corporatie de tot op heden onbetaalde bijdragen langs de post innen, en wel voor de handelaars die woonachtig zijn in de provincies Limburg, Luxemburg en Namen.

Verder worden de inningskaarten aan de post toevertrouwd:

Op 25 Augustus voor de Provincie LUIK;

Op 31 Augustus voor de Provincie BRABANT;

Op 11 September voor de Provincie ANTWERPEN;

Op 20 September voor de Provincie HENEGOUWEN;

Op 30 September voor de Provincie WEST-VLAANDEREN.

Wij wijzen er nogmaals op dat het beloop der bijdrage met 10 fr verhoogd werd wegens de inningskosten langs de post.

Daar de ontvangstaarten slechts éénmaal worden aangeboden, raden wij anderzijds onze leden die hunne corporatieve bijdrage nog niet hebben betaald, sterk aan ze bij eerste aanbieding te voldoen, daar zij anders gevaar lopen, als boete, het oorspronkelijk bedrag te zien verdubbelen of zelfs verdriedubbelen.

Nochtsan wordt aan onze leden, die de gelegenheid niet zouden gehad hebben hun bijdrage te betalen bij aanbieding van de inningskaart door de post, nog een laatste uitstel van veertien dagen na aanbieding van deze kaart verleend, om het bedrag, verhoogd met 10 frank voor kosten, te storten op postrekening 9435 van de N.L.V.O.

Voegen wij er aan toe dat geen enkele klacht den belanghebbende kan ontslaan van betaling binnen de voorziene termijnen.

Zoo de klacht gegrond is worden de ten onrechte betaalde bedragen teruggestort.

Wijzen wij er tenslotte op dat sommige kleinhandelaars nog steeds de som van 20 frank verschuldigd zijn voor laattijdige betaling hunner bijdrage voor 1942.

Wij laten dit bedrag samen met de bijdrage van 1943 ontvangen.

Wij hopen ten vurigste dat onze kleinhandelaars zullen begrijpen dat het in hun eigen belang is niet te talmen met het betalen hunner bijdrage. Zoo toch vermijden zij voor zichzelf onnuttige uitgaven om niet van de andere moeilijkheden te spreken. Zij weten trouwens zeer goed dat ze zich steeds in vertrouwen kunnen wenden tot de arrondissementsschrijvers van den Sector Handel en Distributie, die zich steeds te hunner beschikking houden voor het verstrekken van alle nuttige inlichtingen en hun verder de administratieve formaliteiten te vergemakkelijken.

Daarom laten wij hier nogmaals de lijst hunner adressen volgen:

Brussel: Steenstraat 29, BRUSSEL;

Leuven: Geldenaarske vest 8, LEUVEN;

Brugge: « In den Gouden Hoorn »; Charleroi: Conservatoire de Musique;

Dendermonde: ten Stadhuis;

Eekloo: Instituut O.L.-Vrouw ten Doorn;

Leuven: Hôtel Ruttemans;

Namen: Hôtel Appelmans;

Oudenaarde: ten Stadhuis;

Sint-Niklaas: zaal Nantes;

Tongeren: Stadsfeestzaal;

Turnhout: Hôtel Lindenhof;

Roeselare: ten Stadhuis;

Verviers: Hôtel des Pays-Bas.

Alle handelaars worden vriendelijk tot deze Studiedagen uitgenodigd en belanghebbenden gelieven zich voor nadere inlichtingen te wenden tot de arrondissementsschrijvers van den Sector Handel en Distributie.

Nijvel: 19 rue des Brasseurs, NIJVEL;

Antwerpen: Van Eycklei 2, ANTWERPEN;

Mechelen: Statiestraat 48, MECHELEN;

Turnhout: Sint-Antoniusstraat 31, TURNHOUT;

Brugge en Oostende: Meestraat 19, BRUGGE;

Diksmuide en Veurne: Sassestraat 9, VEURNE;

Yperen: Boomgaardstraat 12, YPEREN;

Kortrijk: Harelbekestraat 2, KORTRIJK;

Roeselare en Tielt: Botermarkt 17, ROESELARE;

Gent: Oude Schapmarkt 8, GENT;

Oudenaarde: Devosstraat 11, OUDENAARDE;

Aalst: Varenslaan 18, AALST;

Eekloo: Linnendraaierstraat, EEKLOO;

Sint-Niklaas: Hofstraat 15, SINT-NIKLAAS;

Dendermonde: Kerkplein 26, DENDERMONDE;

Hasselt: Maastrichtstersteeweg 39, HASSELT;

Tongeren: Elisabethlaan 19, TONGEREN;

Maaseik: Markt 18, MAASEIK;

Liège: 25 rue Vinave d'Ile, LIEGE;

Verviers: 21 rue Feltzer de Clermont, VERVIERS;

Huy: 124 rue Entre deux Portes, HUY;

Waremmen: 41 rue de Liège, WAREMME;

Mons: 14 rue de la Biche, MONS;

Thuin: 2 Route d'Anderlues, THUIN;

Soignies: 63 rue de la Station, SOIGNIES;

Tournai: 35 rue Beyaert, TOURNAI;

Charleroi: 20 rue du Collège, CHARLEROI;

Ath: 42 rue de Pintamont, ATH;

Namur: 82 avenue Cardinal Mercier, NAMUR;

Dinant: 7 avenue Colonel Cadoux, DINANT;

Philippeville: 7 rue de la Garde, PHILIPPEVILLE;

Arion: 25 avenue Tesch, ARION;

Neufchâteau: 37 avenue des Alliés, NEUFCHÂTEAU;

Virton: 67 avenue Bouvier, VIRTON;

Marche: 4 rue Porte Haute, MARCHE;

Bastogne: 8 rue de la Citadelle, BASTOGNE.

AAN DEN LEZER

Als gevolg van de papierschaarste zal ons blad voortaan telkens op vier bladzijden verschijnen.

Het spreekt dan ook van zelf dat wij het uitzicht van het blad hebben moeten wijzigen, vooral de bladzijden gewijd aan technische artikels, ten einde de behandelde stof niet te zeer in te krimpen.

Wij hopen dat deze nieuwe formule de goedkeuring onzer lezers zal wekken en dat zij met dezelfde aandacht als vroeger het blad zullen lezen.

De verantw. uitgever: Willem Meis, Nieuwstraat, 50, Brussel.

N. V. IMIFI, H. R. 3371 - O. C. P. 395 Hopstraat, 47, Brussel.